

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЪРГОВИЯТА“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „Фирмена култура“

ЗА СПЕЦ: „Икономика и търговия“; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 5

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	168
В т.ч.:	
• ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ	6
• САМОПОДГОТОВКА	162

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р В. Димитрова)
2. ....
(ас. В. Петева)

**Ръководител катедра: .....
„Икономика и управление на търговията“ (доц. д-р В. Димитрова)**

I. АНОТАЦИЯ

През последните десетилетия се наблюдава подчертано засилен интерес към проблемите на културата най-общо, на културата на национално равнище, на регионално и на организационно (фирмено) равнище. В процеса на глобализация и интернационализация на бизнеса, с напредъка на информационните и комуникационни технологии, с нарастването на конкуренцията, ролята на т. нар. “меки фактори на управление” става все по-решаваща. Фирмената култура е сред водещите фактори в този контекст.

Дисциплината “Фирмена култура” има подчертано интердисциплинарен характер, тъй като интегрира елементи от управленската наука, от социологията, от социалната психология и от културознанието. В този смисъл, дисциплината “Фирмена култура” е свързана с фундаменталната дисциплина “Теория на управлението”, както и с философските дисциплини “Философия”, “Икономическа социология”, “Икономическа психология”.

Съдържанието на дисциплината е ориентирано прагматично, за да бъде практически полезно на студентите и да повиши техните знания и умения за реалното управление на фирмите. След изучаването на тази дисциплина, студентите ще придобият знания за различните форми на фирмена култура, за функциите и, за връзките на фирмената култура с фирмената стратегия, за промяната във фирмената култура, лидерството и комуникациите. Ще се запознаят с конкретни примери за бизнес етика, етични стандарти и модели, както и с различните съвременни етнорегионални култури.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
ТЕМА 1. СЪЩНОСТ НА ФИРМЕНАТА КУЛТУРА	
1.1	Същност на културата. Философски и антропологични основи
1.2	Същност на фирмената култура. Организационна култура. Корпоративна култура
1.3	Форми на фирмената култура. Когнитивни и поведенски форми
1.4	Функции на фирмената култура
1.5	Връзка на фирмената култура с другите културални системи
ТЕМА 2. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ФОРМИТЕ НА ФИРМЕНА КУЛТУРА	
2.1	Езикова специфика (стил, жаргон, споделеност на подразбирането)
2.2	Конвенционална мъдрост, митове, артефакти (символи)
2.3	Норми и ритуали (церемонии). Герои
2.4	Организационен климат
ТЕМА 3. ВИДОВЕ ФИРМЕНИ КУЛТУРИ	
3.1	Специфика на подходите при класифицирането на фирмените култури
3.2	Модел на Хофстеде: идентичност, йерархия, психологически пол, истина, добродетел
3.3	Модел и типология на Шайн и Тромпенаарс
3.4	Типология на фирмените култури на Дийл и Кенеди
ТЕМА 4. ФИРМЕНА КУЛТУРА И СТРАТЕГИЯ	
4.1	Концепции и подходи при дефиниране на фирмената стратегия
4.2	Видове стратегии и взаимодействието им с фирмената култура
4.3	Класификация на фирмите на основата на културално-стратегическа комбинация

ТЕМА 5. УПРАВЛЕНСКИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ФИРМЕНАТА КУЛТУРА	
5.1	Промяната във фирмената култура. Управление на промяната. Бариери
5.2	Лидерство и фирмена култура
5.3	Вербални и невербални комуникации. Комуникационни мрежи
5.4	Управление на човешките ресурси и фирмена култура. Ангажираност и лоялност на персонала
ТЕМА 6. СЪВРЕМЕННИ ЕТНОРЕГИОНАЛНИ КУЛТУРИ	
6.1	Англосаксонска култура. Великобритания, САЩ и Канада
6.2	Латинска култура. Франция, Италия, Бразилия
6.3	Северноевропейска култура. Германия, Швеция
6.4	Източноевропейска култура. Русия
6.5	Азиатска култура. Китай, Япония
6.6	Арабска култура. Близкия изток
ТЕМА 7. БИЗНЕС ЕТИКА И ФИРМЕНА КУЛТУРА	
7.1	Същност на бизнес етиката и нейното място в съвременния бизнес модел
7.2	Етични проблеми и недопустими практики във фирмата
7.3	Етични стандарти. Етични модели
7.4	Устойчиво развитие и фирмена култура

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ

При подготовката и провеждането на обучението по дисциплината „Фирмена култура“ ще се използват следните учебни ресурси: електронни учебни материали, качени в платформата за дистанционно обучение, мултимедийни презентации и URL модул за предоставяне на връзки към ресурси от други сайтове.

Учебните дейности, чрез които ще се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение, ще бъдат следните: присъствени аудиторни лекции и семинарни занятия, разписание за насрочване на срещи, форум и чат, както и речник (списък на важни понятия и дефиниции).

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1	Курсова работа	1	30
1.2.	Електронен тест	2	38
Общо за семестриален контрол:		3	68
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен писмен изпит)	1	100
Общо за сесиен контрол:		1	100
Общо за всички форми на контрол:		4	168

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Фирмена култура“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Паунов, М. Организационна култура, изд. комплекс – УНСС, С., 2015
2. Паунов, М. Организационна култура, изд. комплекс – УНСС, С., 2012
3. Драмалиева, В. Бизнес етика и корпоративна социална отговорност в съвременното управление на бизнеса, изд. комплекс – УНСС, С., 2014
4. Коев, Й. и др. Предприемаческа и фирмена култура в прехода към пазарно стопанство, изд. “Наука и икономика”, ИУ – Варна, 2010
5. Колев, Бл. Икономическа култура, УИ “Стопанство”, УНСС, С., 2012
6. Димитров, К. Културономика, изд. комплекс – УНСС, С., 2012
7. Миланова, А. Генезис на фирмената култура в България, изд. “Проф. М. Дринов”, С., 2008